

V. NEKROLOGI

PROFESOR ELŻBIETA CZERWIŃSKA (22 VII 1925-30 VIII 2003)

Dnia 30 sierpnia 2003 r. zmarła Prof. zw. dr hab. Elżbieta Czerwińska – wybitny uczony i nauczyciel akademicki wielce zasłużony dla nauki finansów i kształcenia ekonomistów w Polsce. Profesor Elżbieta Czerwińska była twórcą i kierownikiem Katedry Finansów Przedsiębiorstw Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Śp. Elżbieta Czerwińska wyróżniała się wyjątkową osobowością. Na tę wyjątkową osobowość składało się nade wszystko bezkompromisowe dążenie do prawdy, wielka naukowa i cywilna odwaga, a także szczególne przywiązanie do idei samorządu akademickiego. Dbałość o najwyższą jakość codziennej pracy naukowej i dydaktycznej była wyznacznikiem działalności naukowej i dydaktycznej Profesor Elżbiety Czerwińskiej w całym Jej życiu.

Profesor Elżbieta Czerwińska (pracując w poznańskiej uczelni ekonomicznej od 1950 r. aż do ostatniego dnia życia) przez ponad pół wieku swoją wyjątkową osobowością wywierała wpływ na rzesze studiującej młodzieży, na pokolenia praktyków i działaczy gospodarczych, a przede wszystkim na naukowców, w tym na swoich uczniów i współpracowników.

Profesor Elżbieta Czerwińska była niezwykle silnie emocjonalnie związana z uczelnią, w której pracowała do ostatnich dni swojego życia.

Szczególnie ważny dla Profesor Elżbiety Czerwińskiej był zawsze uniwersytecki, akademicki charakter uczelni, a zwłaszcza realizacja idei samorządu akademickiego jako warunku i podstawy takiego właśnie – jak to pojmowała Pani Profesor – charakteru uczelni. Było to widoczne tak w działalności Profesor Elżbiety Czerwińskiej na forum Rady Wydziału, jak i w organizacji pracy zespołu, którym kierowała.

Zakres zainteresowań badawczych i dydaktycznych Profesor Elżbiety Czerwińskiej był szeroki i zmienny w czasie, ale podstawowym nurtem tych zainteresowań pozostawała zawsze problematyka finansów przedsiębiorstwa.

Profesor Elżbieta Czerwińska przygotowała i obroniła w maju 1961 r. pierwszy w katedrach finansów Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu doktorat. Rozprawa wówczas przygotowana, a której promotorem był Profesor Janusz Wierzbicki, nosiła tytuł *Samodzielność finansowa przedsiębiorstwa państwowego*.

Krótko po tym wydarzeniu z inicjatywy i pod kierunkiem Profesora Józefa Zajdy powstał w poznańskiej uczelni ekonomicznej – jako jeden z pierwszych w wyższym szkolnictwie ekonomicznym w Polsce – Zakład Finansowania Przedsiębiorstw. Przez wiele lat Zakład ten miał tylko dwoje pracowników, tj. Profesora Józefa Zajdę i Profesor Elżbietę Czerwińską. Zakład ten, kierowany już od 1971 r. przez Profesor Elżbietę Czerwińską, przekształcił się w roku akademickim 1990/1991 w istniejącą do dzisiaj Katedrę Finansów Przedsiębiorstw, wchodzącą w skład Wydziału Zarządzania.

Profesor Elżbieta Czerwińska od początku lat 70-tych ubiegłego wieku skupiła wokół siebie grono osób zainteresowanych problematyką finansów przedsiębiorstw. Zespół ten wyróżniał się wtedy w Polsce przede wszystkim tym, że prowadził badania empiryczne, opierając się na starannie przygotowanej metodologii badawczej, co wówczas nie było w naukach finansowych tak często spotykane jak współcześnie.

W rezultacie przeprowadzonych przez ten zespół badań powstały prace Profesor Elżbiety Czerwińskiej na temat metod regulowania zysku czy rentowności i deficytowości przedsiębiorstw, a także stworzona została – powszechnie uznana za znaczące osiągnięcie naukowe – koncepcja zadaniowego i zarobkowego finansowania przedsiębiorstw. W tym czasie opublikowane zostały prace autorskie Profesor Elżbiety Czerwińskiej i prace zespołowe pod Jej kierownictwem i pod Jej redakcją.

Wielkie są zasługi Pani Profesor Elżbiety Czerwińskiej w zakresie kształcenia kadr naukowych z szeroko rozumianych nauk finansowych. Na seminarium naukowym Profesor Elżbiety Czerwińskiej przygotowano, a następnie obroniono 7 rozpraw doktorskich. Spośród wypromowanych przez Panią Profesor doktorów 6 – a więc wszyscy poza stypendystą z Iraku – pracuje obecnie w poznańskiej uczelni ekonomicznej.

Profesor Elżbieta Czerwińska zawsze w swojej pracy wyjątkową wagę przykładła do dydaktyki czy też – mówiąc współczesnym językiem – do jakości kształcenia. To właśnie z troski o jakość kształcenia Pani Profesor Elżbieta Czerwińska stworzyła w marcu 1981 r. unikalną jednostkę dydaktyczną, którą była Pracownia Gier Ekonomicznych. Umożliwiło to wprowadzenie w poznańskiej uczelni ekonomicznej zajęć laboratoryjnych w formie komputerowych gier kierowniczych stworzonych w wysoko rozwiniętych państwach świata, a także umożliwiło samodzielne opracowywanie w tej Pracowni nowych gier ekonomicznych dostosowanych do warunków i potrzeb procesu dydaktycznego w Polsce.

W tym samym czasie jako stałą formę pracy seminarium magisterskiego prowadzonego przez Profesor Elżbietę Czerwińską przyjęto wakacyjne obozy naukowe, które umożliwiały seminarzystom prowadzenie badań terenowych.

Niezależnie od niejako naturalnego opracowywania programów studiów oraz traktowanego jako oczywista powinność nauczyciela akademickiego autorstwa i współautorstwa podręczników i skryptów, Profesor Elżbieta Czerwińska przygotowywała metodyczne publikacje dydaktyczne.

Trzy spośród metodycznych publikacji dydaktycznych Pani Profesor, wydane przez Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Ekonomicznych w Warszawie, zachowały – jak się wydaje – szczególne znaczenie do dzisiaj. Są to prace pt. *Wykłady z dyscyplin finansowych*, *Kierowanie pracą magisterską* oraz *Sprawdzanie i ocena wiadomości studentów z przedmiotów nauczania o tematyce finansowej*.

Szczególną troską Profesor Elżbiety Czerwińskiej było do ostatnich lat to, aby organizowane corocznie ogólnopolskie zjazdy wszystkich katedr finansowych miały wyodrębnioną część dydaktyczną, co okazywało się wcale nie takie łatwe do realizacji.

Profesor Elżbieta Czerwińska nie znośiła „bylejakości” w pracy naukowej i dydaktycznej, w tym zwłaszcza braku należytej staranności wypowiedzi i opracowań pisemnych. To ostatnie wpływało ze szczególnego umiłowania przez Panią Profesor języka polskiego i umiłowania książki. Wielkie są zasługi Profesor Elżbiety Czerwińskiej jako Przewodniczącej Senackiej Komisji Bibliotecznej dla Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej oraz dla Biblioteki dawnego Instytutu Finansów.

Z nadzwyczajnym upodobaniem, do ostatnich miesięcy swojego życia, korzystała Pani Profesor jako czytelnik z bibliotek.

Profesor Elżbieta Czerwińska była człowiekiem ogromnej wrażliwości. Ta wielka wrażliwość przejawiała się przede wszystkim w życiu codziennym oraz w wielkiej pasji Pani Profesor, jaką była fotografia artystyczna. Dokonania Pani Profesor z zakresu fotografii spotykały się z uznaniem profesjonalistów.

Życie nie oszczędzało Pani Profesor Elżbiety Czerwińskiej. Szczególnie trudne w życiu Pani Profesor były lata II wojny światowej i ostatnie miesiące Jej pracowitego i poświęconego przede wszystkim nauce i dydaktyce życia.

Wszyscy, którzy mieliśmy zaszczyt i szczęście pracować pod kierunkiem i wspólnie ze Śp. Profesor Elżbietą Czerwińską, nie zapomnimy wyjątkowej osobowości Pani Profesor i Jej dzieła. Będziemy się starali tego dzieła nie zaprzepaścić.

Jan Sobiech

